

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС
ОБОВ'ЯЗКОВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОБЛІКОВІ СИСТЕМИ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ

Розробник:
Яловега Людмила Василівна,
доцент кафедри обліку і оподаткування,
к.е.н., доцент

Полтава 2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Облікові системи суб'єктів господарювання
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра обліку і оподаткування
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Яловега Людмила Василівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, корпус 4, кабінет 435 кафедра обліку і оподаткування liudmyla.ialovega@pdaa.edu.ua, uluanchenko@ukr.net https://www.pdaa.edu.ua/people/yalovega-lyudmyla-vasyliivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	071 Облік і оподаткування Облік і оподаткування
Попередні умови для вивчення дисципліни	Бухгалтерський облік, Діловодство, Економічний аналіз, Фінансовий облік.
Заплановані результати навчання	
Мета вивчення навчальної дисципліни	надання здобувачам вищої освіти необхідних теоретичних основ, методичних рекомендацій і практичних навичок у межах комплексного підходу до побудови облікових систем суб'єктів господарювання за їх видами в цілому та розвитку бухгалтерського обліку, контролю й аналізу господарської діяльності зокрема, що спрямовано на забезпечення інформаційних потреб системи управління та зовнішніх користувачів
Основні завдання навчальної дисципліни	засвоєння теоретичних засад функціонування проектування облікових систем фінансового, управлінського та податкового обліку; опанування законодавчих актів, нормативно-інструктивних документів, національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку; набуття практичних навичок із організації документування, аналітичного, синтетичного обліку та формування звітності у розрізі видів господарюючих суб'єктів
Компетентності: Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування. СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення. СК05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття

	<p>управлінських рішень.</p> <p>СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.</p> <p>СК09. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.</p> <p>ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.</p> <p>ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.</p> <p>ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.</p> <p>ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.</p> <p>ПР09. Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств.</p> <p>ПР18. Аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві.</p>
Трудомісткість	<p>Загальна кількість годин – 90 год</p> <p>Кількість кредитів – 3</p> <p>Форма семестрового контролю – залік</p>

Політика навчальної дисципліни

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам вищої освіти необхідно опрацювати теоретичний матеріал та вчасно виконувати завдання на практичних заняттях. Локальний нормативно-правовий акт, що регламентує процедуру проведення поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти та подання апеляції, за необхідності, розміщено на веб сайті університету за посиланням: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannyarezultativnavc_hannyazdobuvachivvyshchoiosvityvpdau.pdf.

Здобувачі вищої освіти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей за тематикою курсу.

Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно Положення <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf>.

За списування під час виконання окремих практичних завдань, чи завдань самостійної роботи здобувачу вищої освіти знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності. Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі здобувачів вищої освіти) наведені на сторінці Академічна доброчесність веб сайту ПДАУ – <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни Презентації.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма 07100_бд_2020				Заочна форма 07100_бз_2020			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Облікові системи суб'єктів господарювання, методологічне забезпечення їх функціонування.	14	2	2	10	17	2	2	13
Тема 2. Проектування системи фінансового обліку суб'єктів господарювання.	20	4	4	12	18	2	4	12
Тема 3. Проектування системи управлінського обліку суб'єктів господарювання	20	4	4	12	17	2	2	13
Тема 4. Проектування системи податкового обліку суб'єктів господарювання.	20	4	4	12	17	2	2	13
Тема 5. Проектування системи контролінгу суб'єктів господарювання.	14	2	2	10	17	-	-	17
Тема 6. Проектування системи економічного аналізу в обліковій системі суб'єктів господарювання.	16	2	2	12	17	2	2	13
Тема 7. Ідентифікація економічних ризиків в обліково-аналітичній системі суб'єктів господарювання.	16	2	2	12	17	2	-	15
у т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)					50			50
Усього годин	120	20	20	80	120	12	12	96

Форми контролю результатів навчання 07100_бд_2020

Програмні результати навчання	Форми контролю					Разом
	опитування	виконання завдань на практичних заняттях	тематичні контрольні роботи	виконання самостійної роботи	тези доповіді	
ПР02	2	8	3	10	1	24
ПР03	2	8	3	5	2	20
ПР04	2	6		3	2	13
ПР05	2	8		10		20
ПР06	2	3	3		2	10
ПР09	2	1				3
ПР18	2	6			2	10
Разом	14	40	9	28	9	100

Форми контролю результатів навчання 07100_бз_2020

Програмні результати навчання	Форми контролю				Разом
	опитування	виконання завдань на практичних заняттях	контрольна робота	виконання самостійної роботи	
ПР02		1	14	9	24
ПР03	1	1	12	6	20
ПР04	1	1	3	8	13
ПР05		1	13	6	20
ПР06		1	3	6	10
ПР09			2	1	3
ПР18		1	3	6	10
Разом	2	6	50	42	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни 07100_бд_2020

Назва теми	к-ть практичних занять	Форми контролю результатів навчання здобувачів					Разом
		виконання завдань на практичних заняттях	опитування	тематичні контрольні роботи	виконання завдань самостійної роботи	написання тез доповідей	
Тема 1. Облікові системи суб'єктів господарювання, методологічне забезпечення їх функціонування	1	4	2		4		10
Тема 2. Проектування системи фінансового обліку суб'єктів господарювання	2	8	2	3	4		17
Тема 3. Проектування системи управлінського обліку суб'єктів господарювання	2	8	2	3	4		17
Тема 4. Проектування системи податкового обліку суб'єктів господарювання	2	8	2	3	4		17
Тема 5. Проектування системи контролінгу суб'єктів господарювання	1	4	2		4		10
Тема 6. Проектування системи економічного аналізу в обліковій системі суб'єктів господарювання	1	4	2		4		10
Тема 7. Ідентифікація економічних ризиків в обліково-аналітичній системі суб'єктів господарювання	1	4	2		4	9	19
Разом	10	40	14	9	28	9	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни 07100_бз_2020

Назва теми	к-ть практичних занять	Форми контролю результатів навчання здобувачів				Разом
		опитування	виконання завдань на практичних заняттях	контрольна робота	виконання самостійної роботи	
Тема 1. Облікові системи суб'єктів господарювання, методологічне забезпечення їх функціонування	1	2	4		2	8
Тема 2. Проектування системи фінансового обліку суб'єктів господарювання	2	2	8		2	12
Тема 3. Проектування системи управлінського обліку суб'єктів господарювання	1	2	4		2	8
Тема 4. Проектування системи податкового обліку суб'єктів господарювання	1	2	4		2	8
Тема 5. Проектування системи контролінгу суб'єктів господарювання	-	-	-		3	3
Тема 6. Проектування системи економічного аналізу в обліковій системі суб'єктів господарювання	1	2	4		2	8
Тема 7. Ідентифікація економічних ризиків в обліково-аналітичній системі суб'єктів господарювання	-	-	-		3	3
Контрольна робота				50		50
Разом	6	10	24	50	16	100

Критерії оцінювання виконання контрольної роботи 07100_бз_2020

(контрольна робота складається із 2 теоретичних питань і 1-єї практичної ситуації)

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Для одного теоретичного питання	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача.
	2	теоретичне питання не розкрито або допущенні грубі помилки, що свідчить про низький рівень навиків здобувача визначати потреби в обліковій інформації та ведення обліку і набув вміння володіти методичним інструментарієм обліку та сформував розуміння особливостей теорії й практики облікової діяльності.
	4	теоретичне питання розкрито в достатній мірі, проте допущенні значні змістові помилки, що свідчить про середній рівень навиків здобувача визначати потреби в обліковій інформації та ведення обліку і набув вміння володіти методичним інструментарієм обліку та сформував розуміння особливостей теорії й практики облікової діяльності.
	6	відповідь повна, теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про вміння здобувача визначати потреби в обліковій інформації та повне опанування навичками ведення обліку і набув вміння володіти методичним інструментарієм обліку та сформував розуміння особливостей теорії й практики облікової діяльності.
	8	відповідь повна, теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про вміння здобувача визначати потреби в обліковій інформації та повне опанування навичками ведення обліку і набув вміння володіти методичним інструментарієм обліку та сформував розуміння особливостей теорії й практики облікової діяльності.
	10	відповідь повна, теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про вміння здобувача визначати потреби в обліковій інформації та повне опанування навичками ведення обліку і набув вміння володіти методичним інструментарієм обліку та сформував розуміння особливостей теорії й практики облікової діяльності.
Для практичної ситуації	0	відсутність відповіді на практичну ситуацію, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання
	10	виконані розрахунки з чисельними методичними й арифметичними помилками, що свідчать про поверхневе усвідомлення здобувачем сутності об'єктів обліку та набуття середнього рівня ведення обліку і набув вміння володіти методичним інструментарієм обліку та сформував розуміння особливостей теорії й практики облікової діяльності.
	20	правильно виконані розрахунки з невеликими методичними або арифметичними помилками та сформовані повні висновки, що свідчать про усвідомлення здобувачем сутності об'єктів обліку та набуття достатнього рівня ведення обліку і набув вміння володіти методичним інструментарієм обліку та сформував розуміння особливостей теорії й практики облікової діяльності.
	30	правильно виконані розрахунки та сформовані повні висновки, що свідчать про вміння визначати інформаційні потреби в обліковій інформації та оволодіння здобувачем у повному обсязі ведення обліку і набув вміння володіти методичним інструментарієм обліку та сформував розуміння особливостей теорії й практики облікової діяльності.
*захист контрольної роботи не передбачено		

Рекомендовані джерела інформації

1. Балджи М.Д. Економічний ризик та методи його вимірювання: навч. посіб. Харків: Промарт, 2015. 300 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4367/1/Економічний%20ризик%20та%20методи%20його%20вимірювання.pdf>.
2. Єгорова О. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник Ю. М. Економічний аналіз: навч. посіб. Полтава: РВВД ПДАА, 2018. 290 с. URL: http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/1260/Економ_аналіз_посібник.pdf?sequence=1&isAllowed=y
3. Канцедал Н. А., Лега О. В. Інформаційна роль обліку в результативності інвестиційної стратегії аграрних підприємств. Агросвіт. 2021. № 11. С. 11–20. DOI: 10.32702/2306-6792.2021.11.11.
4. Канцедал Н. А., Пономаренко О. Г. Інформаційна роль фінансового обліку у вирішенні проблем соціальної, економічної та екологічної відповідальності підприємств / Бухгалтерський облік як наука; від основ до наукової картини світу [колективна монографія] / за заг. ред. В. Я. Плаксієнка. Київ: «Центр учбової літератури», 2021. С. 53–63.
5. Кучеренко В.Р., Карпов В.А., Карпов А.В. Економічний ризик та методи його вимірювання: навч. посіб. Одеса, 2011. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/147035471.pdf>
6. Лега О. В. Використання податкової інформації у розрахунках з бюджетом. Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal. 2017. Vol. 2. No. 3. Pp. 63–74.
7. Лега О. В. Облік розрахунків за податками та платежами: систематизація поглядів. Інфраструктура ринку. 2021. № 54.
8. Лега О. В., Яловега Л. В. Управлінський облік витрат виробництва в умовах автоматизованої обробки інформації. Актуальні проблеми інноваційної економіки. 2016. №2. С. 75 – 80.
9. Лега О. В., Яловега Л. В., Прийдак Т. Б. Інформаційна роль бухгалтерського обліку у вирішенні проблем податкової безпеки підприємств. Бухгалтерський облік як наука; від основ до наукової картини світу: колективна монографія / за заг. ред. В.Я. Плаксієнка. Київ: «Центр учбової літератури», 2021. С. 74 – 85.
10. Лега О.В., Яловега Л.В., Прийдак Т.Б. Помилки в бухгалтерському обліку: сутність, класифікаційні ознаки, виявлення та виправлення. Причорноморські економічні студії. 2020. Вип. 49. С. 187–195.
11. Павлік І.Є. Організація обліково-аналітичних систем суб'єктів господарювання в аграрному секторі економіки України: дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 071 Облік і оподаткування. Західноукраїнський національний університет, Тернопіль, 2020. 288 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/40500/1/dusertatsia%20Павлік.pdf>
12. Пушкар М.С., Семанюк В.З. Розробка систем обліку: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2009. 208 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/37235/1/rozrobka%20system%20obliku_Semaniuk_Pushkar.pdf.
13. Синиця Т.В., Осьмірко І.В. Бухгалтерський облік: теоретичні основи, організація та оптимізація облікових процесів: навч. посіб. Харків: Панов А. М., 2016. 274 с.
14. Управлінський облік: навч. посіб [для студ. вищих навч. закладів] / за ред. В.Я. Плаксієнка. Полтава: ПП «Астрая», 2018 – 250 с.
15. Швець В. Є. Розвиток обліково-аналітичних систем суб'єктів господарювання в Україні: монографія. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 448 с.
16. Жадько К.С., Семенюта В.В., Олійник Л.Ш. Бухгалтерський облік у схемах і таблицях: навч. пос. Київ: ЦУЛ, 2008. 112 с.
17. Калюга Є. В., Коцупатрий М. М., Гуренко Т. О. Бухгалтерський облік (загальна теорія):

навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2015.

18. Маренич Т. Г., Гаврильченко О. В. Бухгалтерський облік у схемах і таблицях : навч. посіб. В 2 х ч., ч. 2. Харків: Міськдрук, 2012. 335 с.

19. Плаксієнко В. Я., Мармуть Л. О., Камінська Т. Г., Маренич Т. Г. Бухгалтерський облік у виробничих та агросервісних кооперативах: підручник / За ред. В. Я. Плаксієнка. 2-ге вид., перероб. та допов. Київ: ЦУЛ, 2017. 520 с.

20. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2013. 688 с.